Romas Jarockis

Ramulėnų piliakalnio (Radviliškio r.) 1994 m. archeologiniai tyrinėjimai

Ramulėnų piliakalnis (Radviliškio r., Aukštelkų seniūn.) yra 2,8 km į ŠR nuo plento Panevėžys-Šiauliai, 500 m į V-ŠV nuo buvusio Ramulėnų dvaro, numelioruotoje lygumoje.

1968 m. archeologai konstatavo, kad piliakalnis praktiškai sunaikintas kasant žvyrą. Buvo išlikęs tik status iki 8 m aukščio kalvos Š šlaitas, kurio paviršiuje pastebėtas kultūrinis sluoksnis. Piliakalnio, vietinių gyventojų vadinamo Ramylos kalnu, aikštelė buvo pailga R-V kryptimi, 60-70 m ilgio ir 20-25 m pločio. LKPC archeologas B.Dakanis 1985-1986 m. dar kartą žvalgė Ramulėnų piliakalnio liekanas. Jis suardytame piliakalnyje pastebėjo kultūrinio sluoksnio likučius, rado dalį žalvarinės grandinėlės (saugoma ŠAM).

1994 m. LII buvusio piliakalnio papėdėje ištyrė 90 m^2 plotą. Rasti 2 radiniai: žalvarinės apyrankės dalis ir trinamųjų girnų viršutinis akmuo. Lipdyto puodo grublėtu paviršiumi šukė rasta atsitiktinai. Archeologiniai tyrinėjimai parodė, kad viršutinis 50-150 cm storio sluoksnis susidarė ruošiant aikštelę atviram karjerui, kai nuo piliakalnio viršūnės į pakraščius buvo nustumtas dirvožemis. Kultūrinio sluoksnio tyrinėtoje vietoje nebuvo, o minėti radiniai į piliakalnio papėdę pateko atsitiktinai.

Surinkta medžiaga leidžia Ramulėnų piliakalnį datuoti I tūkstantmečio antrąja puse-II tūkstantmečio pradžia ir konstatuoti, kad piliakalnis yra visiškai sunaikintas.

Linas Kvizikevičius

Archeologiniai tyrimai spėjamame Jadagonių kapinyne

1995 m. tyrinėtas spėjamas Jadagonių kapinynas (Kauno r.). Šį archeologijos paminklą LKPC įtraukė į Išaiškinamų paminklų sąrašą (IP 1334/A). Jo vietoje - Nemuno upės slėnyje, žemės paviršiuje buvo aptiktos degintinių kaulų liekanos. Tyrimai buvo atliekami norint patikslinti paminklo archeologinę vertę.

Rašytinių istorinių žinių apie Jadagonių kaimą surasta labai nedaug. J.Totoraitis rašo, kad "(...) Jodagonių kaime minėtasis Aleksandras Masalskis prieš 1667 metus buvo pastatęs bažnyčią (...)". B.Kviklys savo darbe nurodo, kad "Judagonių kaime yra Ragokalnis, greičiausiai tai alkavietė. Netoli jo yra Raguvos kalnas - piliakalnis".

Spėjamo kapinyno vietoje - ŠR Jadagonių kaimo lauke ištirtos 3 perkasos 10x1, 10x1, 4x2 m dydžių. Papildomai iškasti 3 šurfai 2x1 m dydžio. Iš viso iškastas 34 m^2 plotas.

Atlikus tyrimus paaiškėjo, kad kapinyno čia nėra. Aptiktas senovės gyvenvietės kultūrinis sluoksnis. Jame surasti 2 titnaginiai dirbiniai, keletas lipdytos keramikos šukių ir žiestos XVI-XVII a. keramikos fragmentai. Sluoksnyje taip pat pasitaikė didelių metalo šlako gabalų. Žemės paviršiuje surinkta degintinių kaulų liekanų, metalo šlako, gyvulio dantis. Ploto Nr.3 vietoje žemės paviršiuje rastas geležinis smeigtukas, 2 žalvariniai apkalėliai.

Ateityje reikėtų nustatyti šios senovės gyvenvietės ribas, atlikti platesnius archeologinius tyrimus - patikslinti paminklo chronologiją. Be abejo, kažkur turėtų būti ir šios gyvenvietės kapinynas.

Be spėjamo kapinyno, Jadagonyse dar - piliakalnis (AR 345) ir alkakalnis (AR 346).

Arvydas Malonaitis

Dauglaukio alkavietės tyrinėjimai

VPU Baltų proistorės katedra tęsė Dauglaukio alkavietės (Tauragės r.) tyrinėjimus, pradėtus 1991 m. (žr. ATL 1990 ir 1991 metais. V., 1992. T.1. P.37-39; ATL 1992 ir 1993 metais. V., 1994. P.53-56).

1994 m. tyrinėjimams vieta pasirinkta Š alkavietės pusėje, tarp tirtų plotų Nr.3, Nr.4 ir ariamo lauko. Mėginta surasti Š alkavietės ribą. Ištyrus 124 m^2 plotą, aptiktos labai plono - 2-3 cm storio kultūrinio sluoksnio liekanos su viena kita smulkute lipdytinės keramikos šuke. Palyginus su jau tirtais plotais, kultūrinio sluoksnio liekanos aptiktos negiliai, 50-70 cm